

Ústav pro studium totalitních režimů
Siwiewcova 2
130 00 Praha 3

Zpráva ze zahraniční služební cesty

Datum: 13. 6. – 17. 6. 2013

Místo: Riga, Daugavpils (Lotyšsko)

Účel: účast na konferenci “In Commemoration of June 14, 1941”, nahrávání pamětníků protestů proti invazi 1968.

Účastník cesty: Štěpán Černoušek

Č.j. : 591/2013

V termínu 13. – 17. června 2013 jsem byl na služební cestě v Lotyšsku na pozvání fondu Sibírijas Bérni (Sibiřské děti). Ubytování bylo hrazeno lotyšskou stranou.

Důvodem mé služební cesty byla aktivní účast na konferenci “In Commemoration of June 14, 1941”, kterou pořádala 14. 6. dokumentaristka Dzintra Geka a Nadace Sibiřské děti (Sibírijas bérni) k tématu deportací občanů Pobaltských republik na Sibiř. Na konferenci jsem představil projekt ÚSTR “Čechoslováci v Gulagu” a chystaný stejnojmenný TV dokumentární cyklus. Účast na konferenci byla mimo jiné vhodná pro navázání kontaktů s lidmi, kteří se obdobnému tématu a natáčení souvisejících dokumentárních filmů delší dobu věnují a jejichž zkušenost pro nás může být přínosná. Konference se mimo jiné zúčastnil lotyšský prezident Andris Bérziņš, primátor Rigy Nils Ušakovs, lotyšská europoslankyně Sandra Kalniete, historik z Muzea okupace Ritvars Jánsons, ruský novinář Jevgenij Smirnov a další.

Účasti na konferenci a pobytu v Lotyšsku jsem využil také k natočení rozhovorů s lotyšskými přímými účastníky protestů proti okupaci vojsk Varšavské smlouvy v Československu v srpnu 1968. V sobotu 15. 6. jsem natočil obsáhlý životopisný rozhovor s pamětníkem Aldisem Cilinskisem, který do června 1969 psal po Lotyšsku protestní nápisy, poté byl zatčen a několik let strávil v psychiatrických léčebnách. V neděli 16. 6. jsem se vypravil do města Daugavpils, kde jsem natočil interview s Ivanem Jachimovičem, bývalým sovětským disidentem, který za protesty proti okupaci 1968 též strávil několik let v psychiatrických léčebnách. Oba rozhovory tak doplní kolekci interview s dalšími zahraničními účastníky protestů proti okupaci Československa v roce 1968. Aldis Cilinskis navíc souhlasil s předběžným pozváním do ČR k 45. výročí srpnových událostí, pan Jachimovič ze zdravotních důvodů odmítl.

Kromě toho jsem se v Muzeu okupace v Rize setkal se zástupcem ředitele Ritvarsem Jansonsem, autorem výstavy o protestech proti srpnu 1968 v Pobaltí, který přislíbil součinnost s rozpracováním tohoto tématu.